

Liburuak

KRITIKA

Bele beltza moko beltzean bi gerezi gorriekin

Helduen literatura

Gema Lasarte

GAIZKA ZABARTEK Susarekin eman du argitara lehen idazlana: *Zaharrak ez zuen hil nahi*. Unai Iturriagaren azaleko marrazkia: hilerria, gurutzeak, bele beltz bat gerezi gorri bi mokotik zintzilik, ardo botila bat eta kaliza parean, eta harago, Sherlock Holmesen antzeko gizaseme bat zelatan. Gurutzerik handienaren itzalpean sudur handi txapeldun bat: Cosme Gezeta. Horratx, barruan irakurriko denaren sintesia edo analogia zuri-beltzean eta kolore gorri printza batez. Beltza gailentzen da, intriga, heriotza, identitateen faltsutzea eta aldaketa direlako eleberraren ardatzik nagusienak. Bi gerezi gorriek, ordea, heriotzatik harago dagoen semantikari maitasun kutsu bat ematen diote, artean, *Le Temp de cerises* ere existitzen delako.

Eta hori guztia dago liburuan hamazazpi kapitulu-tan kontatua. Ahots nagusia literatur pertsonaia protagonista dena da, Josu Gezeta. Ehorzleak hilerria ez bat eta ez bi joateko eskatzen dio ordu baten buruan. Han doakio, Josu ehorzleari, esku hutsik ezin joan eta ardo botila batekin.

Zaharrak ez zuen hil nahi.
Gaizka Zabarte.
Susa.
160 orrialde.
16,15 euro.

Hilerrian hasten da kontua, ehorzleak esaten dio Josuri bere aita ez dagoela hilkutxan, are gehiago, behin ere egon ez delakoan dagoela. Eta hori dena “bordeaux hau kaliza banatan dastatzea Landaluze jaunaren gainean, elkarrekin lehengoz hizketan dihardugun bitartean”.

Umore handiz hasten da kontakizuna, gerora intriga eta misterio bihurtuko dena, eta beste azpi istorio-etan sakabanatuko dena. Josuk ez zuen bere aita eza-gutu, berak ezagutza izan orduko banandu baitziren gurasoak eta gutxira aita ustez hil baitzitzaion. Josuk aita absentearen izatea aspaldi onartua eta itxita zeukan, ehorzlea desagertetaren kontuarekin etorri arte. Josuk orduan ekingo dio desagertzearen nondik norakoak bilatzeari, bere aitaren iraganari soa botatzeari, hitz batean, berarekin zer ikusia ez duten bigarren mailako literatur pertsonaiak ezagutzeari eta kontatzeari. Ibilera horretan, hainbat espazio eta pasadizo ikusmiran jarriko ditu narratzaileak. Batzuek irakurlea bera ere Zabarteren fikziora helduta aurkituko da, askatuz gero zerbait galduko duenaren beldurrez. Saltoka eta trumilka baitabil kronologia zehatzik gabe eta aitarekin zer gertatu zen jakin nahian.

Intriga, jokoa, bizitzaren joanaren absurdoa, maitasuna eta, batez ere, nortasun eta identitate bilaketaz eta desagertuaz mintzo zaigu Josu Gezeta. Eta irakurleak zintzo jarraitzen dio miaketa horretan bukarara arte, amaieran soluziorik ez dagoela jakin arte, hipotesiak areagotu egiten direla antze-man arte. Orduan, berriro ekiten dio irakurtzeari, zein sasitan galdu den jakiteko eta, bidenabar, bele beltzaren bi gerezi gorriak bistaratzeko.

www.arabakotxapelketa.org

Antolatzailea

Babesle Nagusiak

